

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle maantielain ja ratalain muutosesityksistä

VD/510/03.00.00/2016
HP/HW/JB

Liikenne- ja viestintäministeriö on 18.1.2016 päivätyllä lausuntopyynnöllään LVM/1201/03/2014 pyytänyt lausuntoa maantie- ja ratalain muutosesityksistä. Lausunto on pyydetty antamaan viimeistään 8.2.2016.

Lausuntopyynnöllä olevassa maantienlain muutosten tavoitteena on selkeyttää säännöksiä tienpitäjästä, tienpidon kustannuksista ja tienpitoviranomaisesta ja muuttaa säännöksiä tien suunnittelusta ja asemakaavanmukaisuudesta sekä suunnitelman voimassaolosta. Lisäksi tiealueella sijoittuvien rakenteiden, kaapeleiden ja tienvarsimainosten sijoituslupamenettelyä yksinkertaistetaan. Ratalain muutoksella selkeytetään ratalain säännöksiä radanpidon kustannuksista, muutetaan säännöksiä rautatiealueen suunnittelusta ja asemakaavan mukaisuudesta ja siirretään yleis- ja ratasuunnitelmien hyväksymiseen liittyvää toimivaltaa liikenne- ja viestintäministeriöltä Liikennevirastolle.

Kaupungin lausunnossa erityisesti pyydetään kiinnittämään huomiota maantielain 10, 11, 17, 31, 42, 42 a, 42 b ja 52 §:ään sekä ratalain 2, 7, 10, 28, 43 ja 79 §:ään esitetyistä muutoksista. Lisäksi pyydetään arvioimaan esitettyjen muutosten taloudellisia ja muita vaikutuksia sekä kiinnittämään huomiota hallituksen esitykseen ja sääntelytarpeeseen ottaen huomioon hallitusohjelman tavoite normien purkamisesta ja sääntelyn sujuvoittamisesta.

Kaupunginhallitus 8.2.2016 § 37

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa liikenne- ja viestintäministeriölle seuraava lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle maantie- ja ratalain muuttamisesta:

"Lakimuutosten tavoite selkeyttää ELY-keskusten, Liikenneviraston sekä Liikenne- ja viestintäministeriön keskinäisiä rooleja ja työnjakoa on erittäin kannatettava ja onnistunut. Esitetyt muutokset toteutuessaan keventävät ja nopeuttavat lupamenettelyä täysin hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti. Tienvarsimainonnan ja -ilmoitusten osalta Vantaan kaupunki esittää jäljempänä mainituin perustein, ettei voimassa olevan lain mukaista lupamenettelyä purettaisi täysin.

Maantielain 10 § 2 momenttiin ja ratalain 7 §:n 1 momenttiin on esitetty lisättäväksi niitä perusteita, joiden nojalla muukin taho kuin tienpitäjä voisi sopimuksen nojalla osallistua tienpidon kustannuksiin tai ottaa huolehtiakseen jostain tienpitoon liittyvästä toimenpiteestä. Siten liikennehankkeiden rahoitukseen voitaisiin tulevaisuudessa ohjata osa esimerkiksi liikennehankkeiden toteuttamisesta johtuvista maankäyttöhyödyistä (esimerkiksi kiinteistöjen arvon nousu) tai kaavoitushyödyistä. Vastaavaa "hyötyjä maksaa" -periaatetta on valtion ja Vantaan kaupungin kesken menestyksellisesti sovellettu mm. Kehäradassa ja Kehä III:n parantamisen toisessa vaiheessa, joissa sekä Vantaan kaupungin että valtion intressit ovat olleet yhteneväiset. Vantaa toteaa kuitenkin, ettei kaupungin rahoitus saa muodostua automaattiksi, jolla paikataan valtion rahoitusvajetta. Ensijainen vastuu yleisten teiden ja ratojen rahoituksesta, investoinneista ja ylläpidosta tulee olla tienpitäjällä. Asemakaavoituksen hyödyt syntyvät hyvin pitkällä aikajänteellä. Niitä ei ole mahdollista etupainotteisesti ulosmitata valtion väyläinvestointeihin, koska kaupunki tarvitsee määrärahoja omien alueidensa välttämättömään kunnallistekniikkaan ja palveluverkostoon. Lisäksi kaupungilla on omassa taseessaan niin paljon infran ja toimitilojensa korjausvelkaa, ettei kaupungilla ole mahdollista osallistua yleisen väyläverkoston korjausvelan lyhentämiseen. Kaupunki voi eräillä infrainvestoinneillaan esim. pääväyline rinnakkaiskatuverkostot ja raskaan liikenteen palvelualueiden rakentaminen lykätä ja siirtää väyläverkoston parantamisinvestointeja. Näiden investointien toteutukseen toivotaan samanlaista "hyötyjä maksaa" -rahoitusmallia kuin jolla kunnan edellytetään osallistuvan yleisen väyläverkoston rakentamiseen. Suuria hyötyjä mm. Vantaan maankäytölle sekä asukkaiden terveydelle ja viihtyvyydelle saavutettaisiin, mikäli valtiolla olisi osoittaa taloudellisia resursseja mm. pääväylien meluntorjuntaan.

Maantielain 17 §:n mukainen mahdollisuus hyväksyä tiesuunnitelma vastoin voimassa olevaa asemakaavaa, mikäli poikkeama on vähäinen ja kunta sekä kiinteistönomistajat sitä puoltavat, on hyödyllinen ja kannatettava.

Maantielain 31 §:n suunnitelmien voimassaoloaikaan ja niiden jatkamista koskeviin säädöksiin tehdyt muutosesitykset ovat parannus nykytilanteeseen. Erityisesti useita kuntia koskevat laajat yleissuunnitelma- tai tiesuunnitelmaprosessit ovat kalliita, työmäärältään suuria ja ajallisesti hitaita, eikä kunnilla ole resursseja käynnistää em. prosesseja kovin taajaan.

Maantielain 52 §:n tienvarsimainonnan ja -ilmoittelun osalta voimassa olevan lain mukaista yleiskieltoa tienvarsimainosten ja ilmoitusten asettamisesta ei tule poistaa kokonaan ainakaan asemakaava-alueella. Taajamissa ja kaupunkimaisilla alueilla mainoksilla ja ilmoituksilla on merkittävä vaikutus kaupunkikuvaan. Esitetty mainosten vapaa pystyttäminen kaupunkialueilla merkitsee hallitsemattoman tilanteen syntymistä sekä selvää ympäristön laadun heikkenemistä. Lakimuutoksesta on jätetty pois voimassaolevaan lakiin sisältyvä ehto mainoksen tai ilmoituksen soveltuvuudesta mahdollisimman hyvin ympäristöönsä ja että ennen mainoksen asettamista tienpitoviranomaisen on pyydettävä ao. kunnan lausunto. Luvanvaraisuus mahdollistaa opastuksen kokoamisen hallittuihin yhteisiin yritystauluihin ja opasteryhmiin sekä tukeutumisen liikennemerkein tapahtuvaan opastukseen. Em. perusteella laissa tulisi säätää eri säädökset taajaan asutulle alueelle (merkitty taaja-alueeksi liikennemerkein) tai asemakaavoitetulle alueelle, missä mainokset ja ilmoitukset tiealueella olisivat edelleen luvanvaraisia nykysäädösten mukaisesti. Suurten yleisötapahtumien (esim. Suviseurat, Herättäjäjuhlat, Jukolan viesti ja muut suuret urheilutapahtumat) osalta tulisi lisäksi säätää, että niiden opastaminen edellyttää hyväksyttyä kokonaissuunnitelmaa.

Lain perusteluissa on lisäksi esitetty muutosta Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 86 a §:ään, joka koskee olemassa olevan maantien muuttamista kaduksi liikenneolosuhteiden säilyessä muutoin ennallaan. Vastuu liikenneväylästä siirtyy valtiolta kunnalle ja hallinnollinen muutos tapahtuu kunnan tekemällä kadunpitopäätöksellä. Kunnan maankäytön sitä vaatiessa voidaan maantien kohdalle osoittaa asemakaavassa muita käyttötarkoituksia kuin katu ja järjestää maantien liikenne toiseen paikkaan tehtävälle kadulle tai olemassa olevalle parannettavalle kadulle. Menettelyn yksinkertaistamiseksi ehdotetaan, että maantie lakkaisi siinä yhteydessä, kun kunta tekee kadunpitopäätöksen sen kadun osalta, jolle maantien liikenne on tarkoitus siirtää. Esityksen mukaan näin vältettäisiin hallinnollisesti raskas tiesuunnitelmamenettely asiassa, joka on jo asemakaavassa ratkaistu. MRL 86a §:ään esitetty muutos on hyvä, koska se huomioi nykyistä paremmin maantien korvaavan kadun osoittamisen muuallekin kuin juuri olemassa olevan maantien kohdalle. Vantaan näkemyksen mukaan ei saa kuitenkaan päästä syntymään tilanteita, jossa valtio omalla yksipuolisella päätöksellään siirtää tienpitäjän kannalta tarpeettomia tieyhteyksiään kunnan vastuulle. Asioista tulee sopia yhdessä ja hyvissä ajoin etukäteen siten, että asia voidaan asianmukaisesti käsitellä mm. kunnallisissa päätöksentekokelemissä. Sopiminen ei edellytä tiesuunnitelmaprosessia, mutta se edellyttää tienpitäjän ja kunnan välistä aktiivista vuorovaikutusta sekä yhteistyötä."

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Merkittiin, että teknisenä korjauksena päätösesitys "Päätetään antaa liikenne- ja viestintäministeriölle seuraava lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle yhteisrakentamis- ja yhteiskäyttölaeiksi:" muutetaan muotoon "Päätetään antaa liikenne- ja viestintäministeriölle seuraava lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle maantie- ja ratalain muuttamisesta:"

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Lausuntopyyntö maantielain ja ratalain muutosesityksistä
- Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maantielain ja ratalain muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi (luonnos 18.1.2016)

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Vantaa

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 09 8392 2427, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi